

12.2 Valinnaiset aineet (OPS-perusteet)

Valinnaisten aineiden tehtävänä on syventää ja laajentaa oppilaan osaamista oppilaan valinnan mukaisesti. Valinnaisten aineiden yhteenlaskettu määrä on vähintään yhdeksän vuosiviikkotuntia vuosiluokilla 1-9. Valinnaisena aineena voidaan tarjota perusopetukseen soveltuvia, syventäviä ja soveltavia perusopetukselle asetettuja tavoitteita tukevia aineita tai useasta aineesta muodostettuja oppiainekokonaisuuksia. Valinnaisten aineiden tulee edistää perusopetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista.¹ Syventävät valinnaiset aineet syventävät ja/tai laajentavat yhteisten oppiaineiden tavoitteita ja sisältöjä. Soveltavat valinnaiset aineet voivat sisältää aineksia useasta eri oppiaineesta tai laaja-alaisesta osaamisesta. Soveltavilla valinnaisilla aineilla voidaan edistää oppiaineiden yhteistyötä esimerkiksi taide- ja taitoaineiden opinnoissa, tieto- ja viestintäteknologiassa, kuluttaja- ja talouskasvatuksessa, globaalikasvatuksessa tai draamaopinnoissa.

Opetuksen järjestäjä päättää, mitä valinnaisia aineita tarjotaan. Opetuksen järjestäjän tulee ottaa valinnaisten aineiden tarjonnasta sekä arvioinnista päättäessään huomioon opiskelijaksi ottamisen perusteet toiselle asteelle².

Valtioneuvoston asetuksessa määritellyssä tuntijaossa on vuosiluokilla 1-9 varattu yhdeksän vuosiviikkotuntia opetusaikaa valinnaisille aineille. Mikäli opetuksen järjestäjän hyväksymässä tuntijaossa ylitetään perusopetusasetuksen määrittelemä vähimmäisvuosiviikkotuntimäärä (222 vvt), voivat tunnit ylityksen osalta sisältää myös valinnaisia aineita. Valinnaisiin aineisiin osoitettuja vuosiviikkotunteja voidaan tarvittaessa käyttää painotetun opetuksen järjestämiseen.

Porin kaupunki

Porin kaupungissa valinnaisiin aineisiin on käytettävissä vuosiluokilla 4–6 yksi vuosiviikkotunti luokka-astetta kohden. Vuosiluokilla 4–6 voidaan yhden vuosiviikkotunnin valinnainen jakaa kahteen 0,5 tunnin moduuliin, mikä lisää oppilaiden valinnaisuutta erityisesti pienemmissä kouluissa. Seitsemännellä vuosiluokalla opiskellaan yksi yhden vuosiviikkotunnin laajuinen valinnainen aine. Kahdeksannella vuosiluokalla valinnaisia aineita 8 valinnaisiin aineisiin on käytettävissä kaksi vuosiviikkotuntia ja yhdeksännellä vuosiluokalla 9 kolme vuosiviikkotuntia. Vuosiluokilla 8–9 valinnaiset aineet muodostetaan siten, että kahdeksannella vuosiluokalla tarjotaan kaksi kahden vuosiviikkotunnin valinnasta ainetta ja yhdeksännellä vuosiluokalla tarjotaan yksi kahden vuosiviikkotunnin laajuinen valinnainen aine sekä yksi yhden vuosiviikkotunnin laajuinen valinnainen aine. Vähintään yhden valinnaisen aineen tulee jatkua kahdeksannelta vuosiluokalta yhdeksännelle vuosiluokalle. Niin sanotussa yksisarjaisessa yläkoulussa valinnaisten aineiden tunnit voidaan jakaa vuosiluokan sisällä laajuuksiltaan eri tavalla kuin yllä on esitetty.

Nämä valinnaiset aineet voivat myös olla taide- ja taitoaineita, jolloin niistä annetaan numeerinen arvio. kahden vuosiviikkotunnin laajuisesta valinnaisesta taide- ja taideaineesta tulee numeerinen arvio.

¹ Valtioneuvoston asetus (422/2012) 6 §

² Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus opiskelijaksi ottamisesta ammatillisessa peruskoulutuksessa (4/2013); Opetusministeriön asetus opiskelijaksi ottamisen perusteista lukiokoulutuksessa (856/2006)

Valinnaisaineiden järjestämisessä voidaan hyödyntää eri ikäluokista muodostettavia ryhmiä erityisesti vuosiluokilla 4–6.

Valinnaisista aineista päättää koulun rehtori. Koulun opetussuunnitelmaan kirjataan koulun valinnaisainetarjonta, vuosiluokat, joilla kutakin valinnaista ainetta tarjotaan sekä kunkin valinnaisen aineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokittain sekä oppimisympäristöihin, työtapoihin, tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet.